

Національний
банк України

Результати опитування керівників
підприємств **Миколаївської області**
щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2019 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Миколаївської області в IV кварталі 2019 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Миколаївської області у IV кварталі 2019 року свідчать про позитивні очікування респондентів щодо економічного зростання в Україні та перспективи розвитку власних підприємств у наступні 12 місяців. Очікується посилення інфляційних процесів. Девальваційні очікування дещо послабилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **уповільнення зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 16.7% (у III кварталі 2019 року – 41.2%) (графік 1), у цілому по Україні – 21.9%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги** вищими темпами: половина респондентів очікує зростання цін до 7.5% (у III кварталі 2019 року – 58.8%), у цілому по Україні – 53.8%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво (графік 2);
- **послаблення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 61.1% респондентів (у попередньому кварталі – 68.8%), у цілому по Україні – 70.7%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей, як і в попередньому кварталі, – 12.5% (таблиця), у цілому по Україні – 18.6%;
- **уповільнення зростання загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва:** баланс відповідей – 33.3% (у попередньому кварталі – 43.8%, у цілому по Україні – 23.5%), у тому числі обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 28.6% (у III кварталі 2019 року – 42.9%);
- **зростання інвестиційних видатків** на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 17.6% (у попередньому кварталі – 11.8%). Обсяг видатків на виконання будівельних робіт залишиться без змін: баланс відповідей – 0.0%. У цілому по Україні прогнозується зростання інвестиційних видатків: баланси відповідей – 14.7% і 4.7% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах третій квартал поспіль: баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у III кварталі 2019 року – «мінус» 31.3) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 1.6%;
- **прискорення зростання цін на товари/послуги, що купують та продають підприємства:** баланси відповідей – 94.1% та 61.1% відповідно (у попередньому кварталі – 82.4% та 52.9% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів та послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, сировину та матеріали (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 55.6% та 82.4% відповідно (у III кварталі 2019 року – 58.8% та 68.8% відповідно).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають занадто високі ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 5). За оцінками респондентів, значно посилюється вплив фактора «брак кваліфікованих працівників».

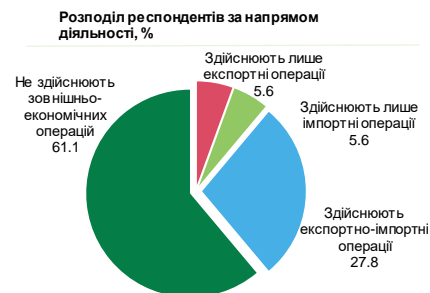
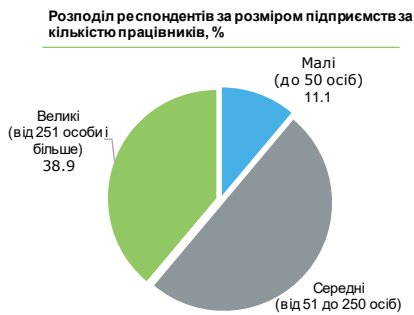
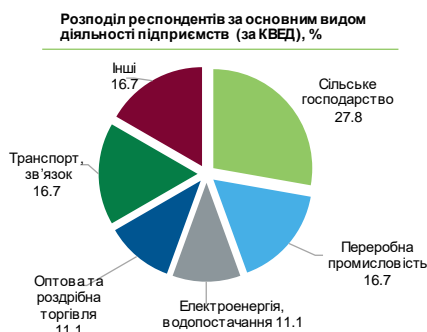
Очікується значне зростання потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Половина підприємств, яка планує брати банківські кредити, надає перевагу кредитам у національній валюті. За оцінками респондентів, умови доступу до банківських кредитів останнім часом стали більш жорсткими (графік 9). Високі ставки за кредитами – основний стримуючий фактор залучення кредитних ресурсів (графік 10).

94.1% респондентів зазначили, що **не мають проблем із проведенням операцій із коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 96.4%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

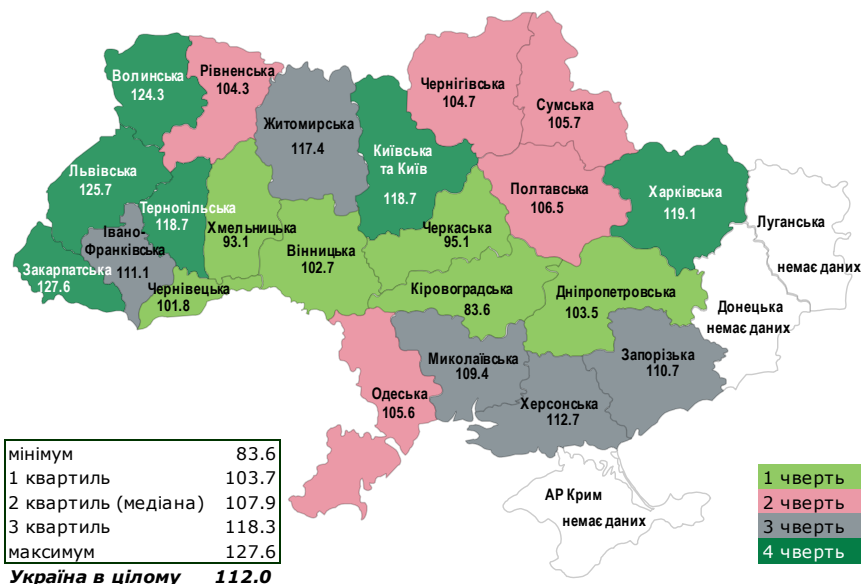
- **поточний фінансово-економічний стан** респонденти оцінюють як **добрий:** баланс відповідей – 16.7% (у III кварталі 2019 року – 5.9%), у цілому по Україні – 6.1%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва** зменшився і є **нижчим, ніж нормальний** : баланс відповідей – «мінус» 10.0% (у попередньому кварталі – 0.0%);
- **підприємства області здатні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей** : баланс відповідей – 27.8% (у попередньому кварталі – 11.8%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 06–27 листопада 2019 року;
- опитано всього – 18 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Миколаївської області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2018 р.	I кв. 2019 р.	II кв. 2019 р.	III кв. 2019 р.	IV кв. 2019 р.
фінансово-економічного стану	14.3	31.3	18.8	12.5	12.5
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	14.3	44.4	44.4	43.8	33.3
інвестиційних витратків на проведення будівельних робіт	15.0	0.0	5.6	-11.8	0.0
інвестиційних витратків на машини, обладнання та інвентар	33.3	16.7	22.2	11.8	17.6
кількості працівників	4.8	22.2	-5.6	-31.3	-16.7

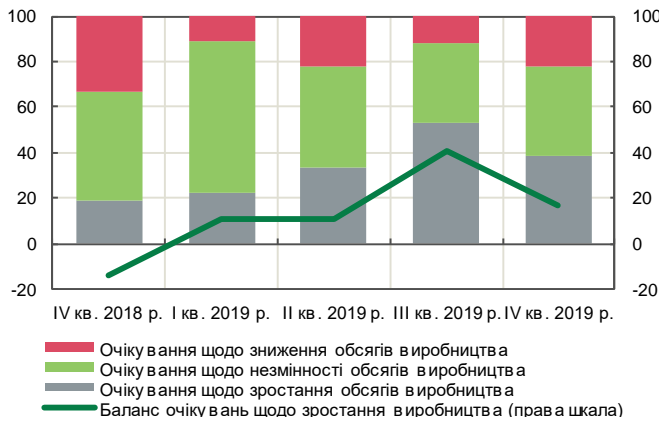
¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

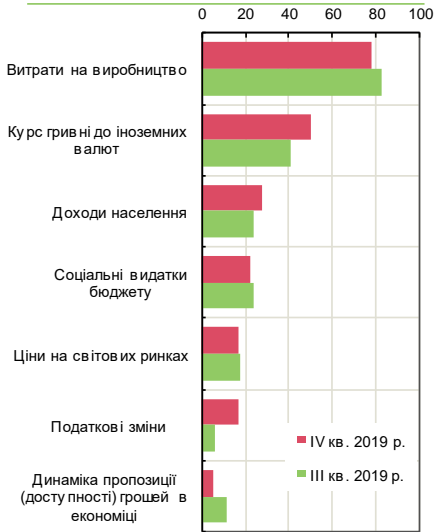
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

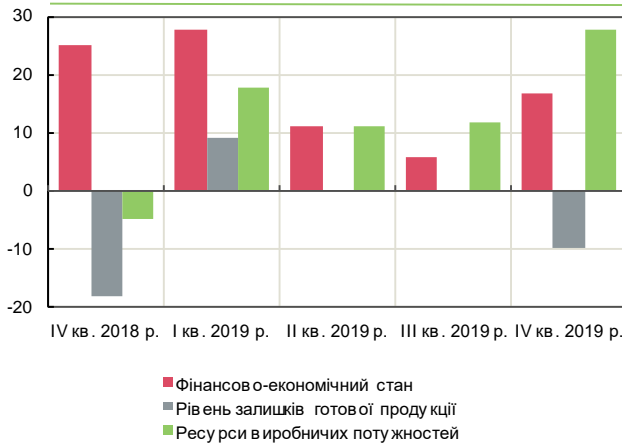
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

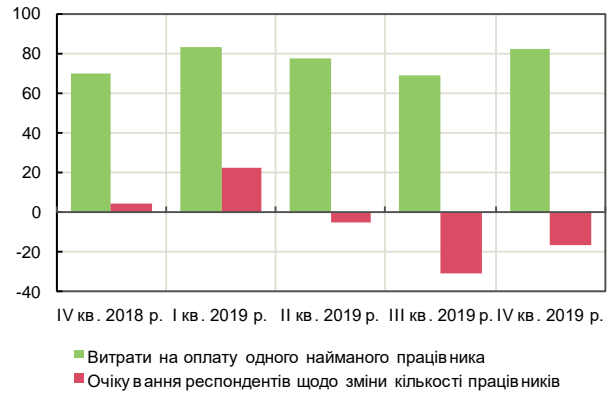
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

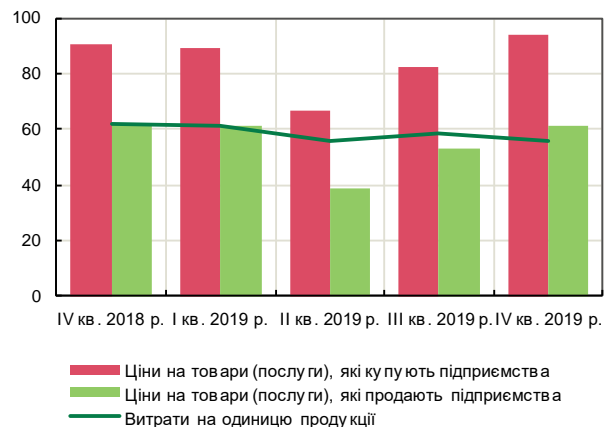
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

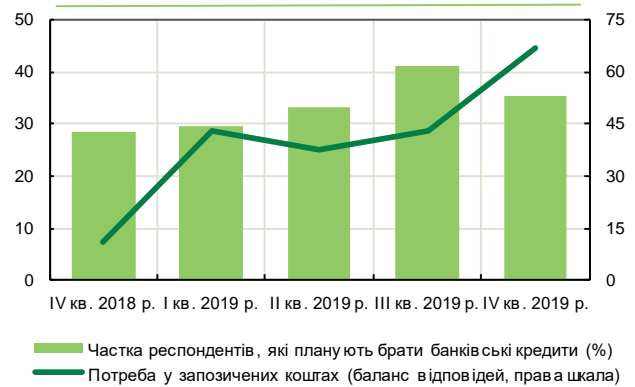
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

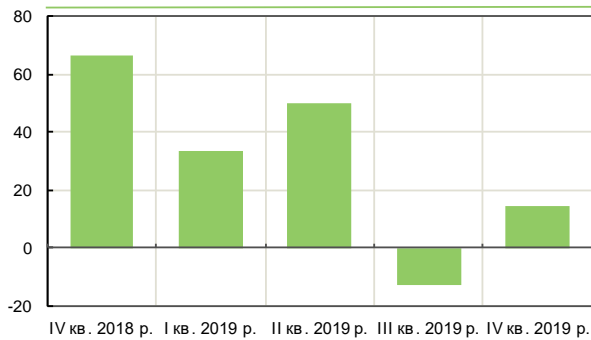
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

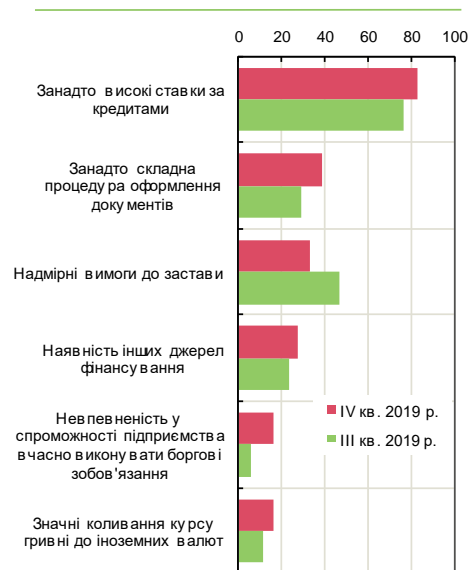
Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

Додаток

Основні показники соціально-економічного розвитку Миколаївської області в 2014 – 2019 рр.

в відсотках до відповідного періоду попереднього року, якщо не зазначено інше

№ з/п	Показник	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.											
							січень	січень - лютий	січень - березень	січень - квітень	січень - травень	січень - червень	січень - липень	січень - серпень	січень - вересень	січень - жовтень	січень - листопад	
1	Індекс фізичного обсягу валового регіонального продукту (у цінах попереднього року, у відсотках)	98.4	95.3	105.6	99.1	104.1 ²
2	Індекс промислової продукції	101.4	91.1	110.5	101.5	104.0	95.2	97.6	99.9	101.6	102.7	102.9	101.3	101.0	100.3	97.8	97.2	...
3	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	89.4	101.2	118.2	121.5	75.7	85.8	110.8	100.6	127.6	127.6	117.3	117.5	121.5	121.4	121.1	111.7	...
4	Переробна промисловість	93.8	92.2	111.7	101.2	103.2	85.6	87.7	90.6	92.0	93.8	95.3	94.6	95.2	96.0	94.5	95.1	...
5	Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	97.5	90.4	122.4	114.7	100.9	100.2	103.4	104.7	103.4	103.4	104.2	106.5	104.7	104.8	104.1	103.5	...
6	Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	71.5	82.2	105.6	117.8	103.5	101.0	91.3	87.6	92.7	92.1	90.3	87.7	87.3	88.3	89.3	87.7	...
7	Виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	99.4	101.2	101.4	98.4	79.7	90.4	88.9	88.3	91.5	93.6	95.8	96.3	96.5	94.9	94.9	93.6	...
8	Виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	...
9	Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	99.2	95.3	112.2	94.7	114.6	103.1	117.4	124.8	118.5	118.9	115.8	114.6	110.3	112.0	110.2	109.8	...
10	Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	94.2	101.0	108.8	113.2	88.4	86.6	87.4	98.5	102.2	101.1	101.0	100.2	99.6	99.8	97.5	95.9	...
11	Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	94.0	102.0	105.3	110.0	102.8	108.8	107.3	109.7	106.5	107.8	107.3	104.9	104.6	104.1	103.7	100.1	...
12	Машинобудування, крім ремонту та монтажу машин і устаткування	91.5	91.0	101.1	88.8	95.2	102.3	108.0	90.2	92.1	94.8	98.3	101.2	99.1	98.5	97.5	96.5	...
13	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	127.3	87.9	107.2	101.7	107.5	115.7	121.3	122.4	126.5	128.2	125.6	121.5	117.9	113.0	106.7	103.1	...
14	Індекс обсягу сільськогосподарського виробництва	93.3	102.1	108.5	90.9	106.0	94.2	95.5	95.6	95.9	96.0	120.1	122.7	112.7	113.2	105.2	103.8	...
15	Індекс будівельної продукції	91.4	122.7	116.9	116.5	86.8	104.9	88.9	116.1	129.2	143.2	130.9	142.0	138.5	131.9	137.9	135	...
16	Вантажоборот	102.6	86.2	107.0	103.9	126.9	123.9	163.7	126.5	124.3	122.5	116.8	118.5	117.4	114.8	112.3	109.0	...
17	Пасажироборот	91.2	81.0	99.4	107.5	99.7	100.5	100.6	100.3	99.9	99.6	98.5	97.2	96.1	94.7	93.4	92.2	...
18	Індекс фізичного обсягу обороту роздрібною торгівлі (у порівняльних цінах, у відсотках)	93.4	81.9	103.2	109.7	108.1	104.2	105.8	106.6	107.2	106.5	106.7	105.7	105.4	105.5	105.5	105.9	...
19	Фінансові результати великих та середніх підприємств до оподаткування (млн грн) ³	-8758.4	-2663.5	-232.9	3713.4	670.3
20	Індекс капітальних інвестицій	67.4	126.1	147.6	108.2	129.4	142.8	123.6	121.8
21	Індекс споживчих цін (порівняно з груднем попереднього року)	124.9	143.5	112.2	113.5	109.4	101.2	101.6	102.3	103.6	104.6	103.3	103.1	102.7	103.3	104.3	104.5	...
22	Реальні наявні доходи	87.4	83.6	104.5	111.9	110.2 ²
23	Індекс реальної зарплатної плати	95.8	78.9	108.3	118.4	115.8	113.0	112.3	112.9	113.5	113.0	112.6	112.5	112.6	112.9	112.7	112.9	...
24	Навантаження на одне вільне робоче місце на кінець періоду (осіб)	20	19	12	10	12	9	7	5	6	5	5	5	5	5	5	8	...

¹ Інформація конфіденційна згідно із Законом України "Про державну статистику".

² Попередні дані.

³ Дані наведено без урахування результатів діяльності банків та сільськогосподарських підприємств, які займаються рослинництвом, тваринництвом та змішаним сільським господарством. Інформація по зазначених підприємствах враховується тільки в даних за рік.

Дані за рік включають фінансові результати великих, середніх, малих та мікропідприємств.

Джерело: Державна служба статистики України.

Умовні позначення:

Крапки (...) - відомостей немає.

Тире (-) - подій не було.